

Dansk, 2.-3. og 4.-5. klasse
2-4 lektioner

Tæt på børnereporterne

I 2022 hjælper U-landskalenderen børn og unge i Tunesien til at lære, hvordan de selv kan lave nyheder fra deres egen by. De lærer også om sande og falske nyheder, om at stille gode spørgsmål og om at være gode til at lytte.

I denne opgave går I på opdagelse i hjemmesidens nye temasektion 'Børnereporterne' og arbejder videre med indholdet. Eleverne oplever årets projekt og kommer op af stolene for selv at prøve kræfter med nogle vigtige kendetegn for god journalistik.

Opgavens fire aktiviteter kan gennemføres uafhængigt af hinanden – og der er både aktiviteter til indskoling og mellemtrin.

Inspiration til læringsmål

- Eleverne lærer, hvad nyheder er, og hvad de betyder for tunesiske børn og unge.
- Eleverne lærer, at nyheder og kilder kan have forskellig troværdighed.
- Eleverne lærer, at en histories vinkling har betydning for læsernes/lytternes/seernes indtryk.
- Eleverne lærer grundlæggende genretræk for nyheder og andre historier.

Inspiration til tegn på læring

- Eleven kan give eksempler på grundlæggende rammer for Tunesiens børnereportere.
- Eleven kan give eksempler på, hvad der kan påvirke en nyheds troværdighed.
- Eleven kan genkende grundlæggende genretræk for nyheder og andre historier.

Kompetencer og målpar

Kompetenceområder	Kompetencemål	Færdigheds- og vidensmål
Dansk efter 2. klasse		
Læsning	Eleven kan læse enkle tekster sikkert og bruge dem i hverdagssammenhænge	Sammenhæng 1: Eleven kan forbinde tekstens emne med egen viden, erfaring og ideer / Eleven har viden om samspil mellem tekst og læser
Dansk efter 4. klasse		
Læsning	Eleven kan læse multimodale tekster med henblik på oplevelse og faglig viden	Finde tekst 1: Eleven kan navigere ud fra søgespørgsmål på alderssvarende hjemmesider og på biblioteket / Eleven har viden om hjemmesiders struktur

Læsning	Eleven kan læse multimodale tekster med henblik på oplevelse og faglig viden	Sammenhæng 1: Eleven kan samtale om teksters budskaber / Eleven har viden om teksters påvirkende situation
Fremstilling	Eleven kan udtrykke sig i skrift, tale, lyd og billede i velkendte faglige situationer	Præsentation og evaluering 1: Eleven kan udføre en mundtlig fremlæggelse / Eleven har viden om metoder til mundtlig formidling
Fortolkning	Eleven kan forholde sig til velkendte temaer i eget og andres liv gennem undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster	Fortolkning 1: Eleven kan forklare sin tekstforståelse / Eleven har viden om sammenhæng mellem virkemidler og budskab i tekster

Opgave

Opgaven består af fire aktiviteter, som I kan bruge en eller flere af – alt efter jeres tid og elevernes niveau:

- Tunesiens børnerreportere – introduktion til årets projekt og journalistik
- Nyhedernes magt – se to indslag og stem med fødderne
- Hvem sagde hvad – fortæl videre og se, hvad der sker
- Vi stiller om til vores børnerreporter – fortæl en nyhed til klassen

Opgave 20 A: Tunesiens børnerreportere – introduktion til årets projekt og journalistik (2.-3. og 4.-5. klasse)

Eleverne går på opdagelse på temasiden 'Børnerreporterne' på websitet. Her giver små videoer, explainer-tegnefilm, billeder og korte faktatekster dem et mere direkte indblik i, hvad overskuddet fra salget af dette års kalender går til.

Samtidig hører eleverne om et par af de grundsten for god journalistik, som de tunesiske børnerreportere også skal lære om, når IMS (International Media Support) uddanner en helt ny generation af journalister.

Arbejdsproces 2.-3. klasse

Inden du går i gang, skal du have sat dig godt ind i indholdet på temasiden 'Børnerreporterne'. Brug temasiden på klassens storskærm som en præsentation og samtalestarter:

- Hvad er en børnerreporter? Tag en indledende snak for at aktivere elevernes eksisterende viden og lægge op til emnet. Her er nogle stikord: Nyheder, hvad sker der i vores by, fakta, spørgsmål, forstå hinanden og verden.
- Gå ind på siden 'Børnerreporterne' på websitet.
- Fortæl om årets projekt ved at bruge siden som en præsentation.
- Gennemgå sidens forklaring på, hvad en børnerreporter er.
- Emna og Youssef har været i lære som børnerreportere i flere år. I møder dem på siden og i videoen. I kommer med dem 'bag scenen', og ser, hvordan de nu som unge arbejder videre med journalistik og også er med til at lave de tre børnerportrætter, I kan se på hjemmesidens tema 'Tunesiens Børn'. Det er også en slags reportage.

- En reporter skal finde ud af, hvad der er sandt og falsk – eller i hvert fald komme så tæt på som muligt. Se explainer-videoen 'Sandt eller falsk' og tal om, hvordan man kender forskel.
- Reportere stiller spørgsmål for at få svar. Nogle gange om noget, som andre ikke har lyst til at svare på. Se explainer-videoen 'Nyhedsørkener og mundkurve' og tal om ytringsfrihed og om, hvorfor reportere stiller spørgsmål. Tal også om, hvorfor det er vigtigt, at der er journalister, som kan sætte fokus på problemer i en by eller i et land.
- Se videoen om Yassamine og diskutér, hvad det betyder for hende at blive hørt. Har eleverne selv et problem eller en historie, de gerne vil fortælle om?
- Til sidst kan I kigge på de vigtigste regler for journalister og i klassen overveje, hvem der godt kunne tænke sig at blive børnerreporter, hvis de fik mulighed for det.

Arbejdsproces 4.-5. klasse

Mange af eleverne har sikkert en god idé om, hvad en journalist eller børnerreporter laver fra Børneavisen eller Ultra. Ved at bruge temasiden 'Børnerreporterne', kan I komme tættere på en forståelse af, hvordan forholdene er anderledes i Tunesien. Der kan det f.eks. føles uvant overhovedet at stille spørgsmål eller fortælle nyhedshistorier.

Forberedelse:

1. Orientér dig om årets projekt (brug temasiden 'Børnerreporterne' som forberedelse og læs mere i læreruniverset på siden 'Årets projekt').
2. Udvælg nogle centrale spørgsmål om journalistik og om Tunesiens børnerreportere, som eleverne skal arbejde med i grupper. Skriv hvert spørgsmål på en seddel. Her er nogle forslag til spørgsmål, du kan bruge:
 - Hvad er forskellen på en journalistisk historie og bare en historie?
 - Hvorfor er det vigtigt, at nogen undersøger, hvad der sker omkring dem og fortæller det til andre?
 - Hvad går projektet i Tunesien og IMS' arbejde ud på?
 - Hvad kommer børnerreporterne til at lave, og hvorfor er det vigtigt?
 - Hvad er en nyhedsørken, og hvad kan man gøre for at undgå dem?
 - Hvad er falske nyheder, og hvad kan man gøre for at undgå dem?
 - Hvad er forskellen på at være reporter i Danmark og Tunesien?

Sådan gør I:

1. Introducér eleverne overordnet til årets projekt i Tunesien.
2. Del klassen op i grupper.
3. Hver gruppe skal nu trække eller vælge en af dine spørgsmåls-sedler.
4. Send eleverne ind på siden 'Børnerreporterne' på websitet for at finde svar på deres spørgsmål. Lad dem bruge ca. 20-30 minutter på det.
5. Lad grupperne vælge en talsperson, der kan agere deres ekspert.
6. I skal nu lave en fiktiv tv-udsendelse, hvor du er interviewer, og de udvalgte elev-eksperter udgør et panel, der svarer. Ekspertene skal sidde side om side, mens resten af klassen er publikum. Tag udgangspunkt i spørgsmålene og giv højst 30 sekunder pr svar.

7. Udsendelsen er nu slut. Diskuter derefter med 'publikum', hvordan de synes jeres 'TV-udsendelse' svarede på spørgsmålene:
- Huskede alle rigtigt eller var der noget, som var forkert eller manglede?
 - Manglede der noget, for at andre ville kunne forstå, hvad det drejede sig om?

Opgave 20 B – Nyhedernes magt – se to indslag og stem med fødderne (4.-5. klasse)

Når vi ser nyheder i TV, på YouTube eller i avisen, er det med til at forme vores holdninger – på godt og ondt. I Tunesien skal børnerreporterne lære, hvordan de overholder god presseskik og sikrer, at deres historier ikke kun afspejler en enkelt holdning.

God presseskik omfatter i korte træk: 1. Historien skal være sand. 2. En journalist har pligt til at høre alle parter og udøve kildekritik. 3. Hav respekt for privatlivets fred. 4. Ingen må omtales som kriminel, før der er faldet dom.

I denne aktivitet undersøger vi, hvordan to forskellige vinklinger af den samme nyhed kan være med til at påvirke vores holdning til emnet. Det gør vi med to versioner af historien – i form af to korte og helt enkle 'TV-nyheder'.

Forberedelse:

- Print lærer-ark 1 og 2 ud i ét eksemplar hver.
- Se selv de to versioner af en tv-nyhed om en ny fabrik i en by i Tunesien. De ligger på hjemmesiden i lærernes Filmbank og hedder "Ny fabrik i byen (GRØN version)" og "Ny fabrik i byen (BLÅ version)".
- I skal bruge to bærbare computere/tablets. På den ene computer finder du 'GRØN version' frem. På den anden computer finder du 'BLÅ version' frem.
- Sæt begge videoer til at blive vist i fuld skærm ved at klikke på fuldskærms-ikonet i videoafspilleren.
- Stil computere i to forskellige lokaler – eller lad den ene gruppe elever tage den ene computer med ud på gangen. Det er nemlig vigtigt, at eleverne kun kan høre lyden fra den version, de selv ser.

Sådan gør I:

1. Del klassen op i to grupper.
2. Lad nu de to grupper se hver sin version af nyheden (sørg for, at hver gruppe kun ser enten den grønne eller den blå version).
3. Nu er det tid til at stemme med fødderne.
4. Hvad mener eleverne er det vigtigste problem for byen? Hæng lærerark 1 op på tavlen og bed eleverne vælge mellem de to fremstillinger af virkeligheden ved at følge pilene og gå enten til højre eller til venstre.
5. Notér på arket på de tomme felter, hvor mange, der gik til højre og venstre.
6. Hvad mener eleverne om den nye fabrik? Gentag processen med lærerark 2.

7. Er der en tydelig sammenhæng mellem holdningerne, og hvilken version af nyheden, man så? Lad eleverne reflektere over sammenhængen. Se begge indslag sammen på storskærmen og diskuter, hvordan den information vi får, præger vores holdninger.
8. Afslut evt. med at diskutere, om den grønne version er god journalistik. Hvorfor? Hvorfor ikke?

Opgave 20 C: Hvem sagde hvad? – fortæl videre og se, hvad der sker (2.-3. og 4.-5. klasse)

En fjer kan nemt blive til fem høns. Når de kommende børnerепortere skal undersøge, hvad der er rigtigt og forkert i en sag, er det ikke ligegyldigt, hvem de spørger.

For at lave gode og troværdige nyheder skal man altid forsøge at finde frem til dem, der ved mest om situationen. Helst dem, der var med, da tingene skete – eller dem, der selv har en særlig viden om sagen. Helst ikke dem, der bare har hørt et fjernt rygte.

I Tunesien er mange afskåret fra nyheder om deres lokalsamfund, og de må derfor nøjes med 'sladderer' på internettets sociale medier.

Her skal eleverne lege med den problematik og selv opleve, hvordan en historie kan udvikle sig, når den bliver fortalt videre.

Forberedelse:

- Skriv følgende tekst ned på en seddel (eller find selv på en lignende historie, der passer med klassens niveau – eleverne behøver ikke at kunne læse den selv). Du kan også variere med en ekstra historie, der er simple, vildere eller sjovere:

"Der var engang en pige på 15 år. Hun hed Asma og boede i Tunesiens hovedstad, Tunis, med sin mor og far og to brødre. Asma var børnerепorter. En dag opdagede hun, at ejeren af en restaurant smed alt skrald på gaden hver eneste aften. Det skrev hun en nyhed om. Nyheden kom i den lokale børneavis og på YouTube. Dagen efter fik restauranten en bøde på 1000 tunesiske dinarer, og ejeren af restauranten smed aldrig skrald på gaden igen."

Sådan gør I:

1. Stil eleverne op i en rundkreds.
2. Tag en elev med uden for døren og læs teksten op (eller giv sedlen til en elev, der selv kan læse den).
3. Eleven tager nu del i rundkredsen og hvisker, hvad der stod på sedlen, til eleven ved siden af.
4. På skift hvisker eleverne til deres sidemakker, indtil de er nået hele vejen rundt.
5. Den sidste elev skal nu fortælle højt, hvad hun har fået fortalt.
6. Når I har været hele vejen rundt: Prøv evt. at lade en af eleverne halvvejs rundt gøre det samme og hør evt. også historien fra den første elev.
7. Læs til sidst sedlen op og find ud af, hvordan historien har forandret sig ved at blive fortalt videre og hvilke informationer, der er gået tabt.
8. Diskuter hvem en journalist bør prøve at få fat i for at få den rigtige historie. Det er det, som man kalder en kilde. For hvor ved kilden det egentlig fra, og passer det?

9. Tal også om spørgsmål som disse: Hvordan hænger det sammen med situationer og sladder i elevernes egen hverdag? Hvordan passer det med information på internettet og falske nyheder?
10. Se eller gense evt. videoen 'Sandt-eller-falsk' på temasiden 'Børnereporterne' på hjemmesiden, der gennemgår forskellige journalistiske metoder til at finde ud af, om en historie er sand eller falsk.

Opgave 20 D – Vi stiller om til vores børnereporter – lav et mini-interview til klassen som i 'Tunesiens børn' (2.-3. klasse)

Her leger eleverne med, hvordan det er at gennemføre et interview i stil med børnereporterne – og rapportere til et publikum.

Eleverne skal i makkerpar lave et mini-interview foran klassen, som kunne være et element i en reportage om et barn – lige som dem, I kan se i de tre portrætter på hjemmesiden i 'Tunesiens børn'.

Opgaven fokuserer på at stille spørgsmål, der er interessante for andre – og selve oplevelsen af 'at være på for rullende kamera'. Det giver dem også et perspektiv på de nyheder, de ser i TV. Samtidig lærer de hinanden lidt bedre at kende.

Sådan gør I:

1. Del klassen ind i makkerpar.
2. Lad hvert makkerpar kigge gennem et af de tre børneportrætter på hjemmesiden under 'Tunesiens børn' (med mindre I allerede har gjort det).
3. Nu skal hvert makkerpar forberede et mini-interview, som kunne være en del af sådan et børneportræt – nu handler det bare om at give et indtryk af et barn i jeres by i stedet for et barn fra Tunesien. For at hjælpe eleverne med en klar ramme, kan du på forhånd beslutte nogle emner, de kan vælge mellem at interviewet skal handle om. F.eks. 'Det bedste, du oplevede i din sidste ferie', 'Hvad laver du i fritiden', 'Dine livretter og hvorfor'.
4. Giv makkerparrene 10 minutter til at forberede sig.
5. De skal aftale hvem i makkerparret, der skal være journalist, og hvem der skal interviewes.
6. De skal aftale tre spørgsmål, 'journalisten' skal stille – og prøve svarene igennem én gang.
7. Nu skal makkerparrene efter tur gennemføre deres interview foran klassen. Det må maksimalt vare f.eks. ét minut.
8. Drøft bagefter sammen i klassen, om eleverne opdagede eksempler på, hvad der fungerede særlig godt.

Sæt en ekstra ramme: Brug Hv-metoden

Du kan sætte en ekstra ramme for eleverne ved at lære dem om at stille spørgsmål, der fungerer journalistisk godt.

- Ledende og lukkede spørgsmål giver korte svar og er ikke så interessante for lytteren/seeren ('kan du også godt lide lasagne?', 'har du været på sommerferie?', 'Er der mange børn i din klasse?').
- Journalister stiller i stedet åbne spørgsmål med 'Hv-metoden': De spørger med Hv-ord som 'Hvad (synes du, sker der osv)? Hvor? Hvornår? Hvem? Hvorfor? Hvordan?'. Man behøver ikke at 'bruge alle Hv-ordene i et interview. Men de giver længere og mere spændende svar.

HVAD SYNES DU?

DER ER ALT FOR MEGET FORURENING I BYEN.

GÅ TIL HØJRE →

Så mange har set Grøn version: _____

Så mange har set Blå version: _____

DET VIGTIGSTE FOR BYEN ER,
AT DE UNGE KAN FÅ ET JOB.

← GÅ TIL VENSTRE

Så mange har set Grøn version: _____

Så mange har set Blå version: _____

HVAD SYNES DU?

DET ER GODT FOR BYEN,
AT DER ÅBNER EN NY FABRIK

GÅ TIL HØJRE →

Så mange har set Grøn version: _____

Så mange har set Blå version: _____

DET ER DÅRLIGT FOR BYEN,
AT DER ÅBNER EN NY FABRIK

← GÅ TIL VENSTRE

Så mange har set Grøn version: _____

Så mange har set Blå version: _____